

Wprowadzenie

W zależności od naukowej perspektywy i od posiadanych narzędzi badawczych w różnoraki sposób opisuje się czasy współczesne. Przykładowo, socjologowie mówią, że żyjemy w czasach ponowoczesnych. Po erze ekonomicznych i społecznych przemian, z którymi wiązano ogromne nadzieje, nadeszły poważne zagrożenia. Nowoczesność – pomijając tych, którzy zawsze obawiali się jakichkolwiek zmian – zwykle odbierana była pozytywnie. Czasy ponowoczesne nie oferują już nadziei i przyjaznych człowiekowi przemian. Przynoszą wyłącznie zagrożenia. Dowodem są liczne konferencje naukowe poświęcone czasom ponowoczesnym. Nie mówi się wówczas o pomyślnych zmianach, lecz o strukturalnych zagrożeniach i niebezpieczeństwach, z jakimi związane są nowoczesne technologie. W czasach ponowoczesnych nie zastanawiamy się nad tym, czym są prawda i kłamstwo. Przyczyną takiego stanu rzeczy nie jest fakt, że brak nam czasu do dyskusji na filozoficzne tematy. Powodem jest zupełnie nowa sytuacja – z języka rozmówców zginął termin „prawda”. Inni powiedzą, że kłamstwo stało się prawdą. W przestrzeni publicznej pojawiło się pojęcie „postprawda”. Niewielu jest też ludzi chętnych do dywagacji na temat jej istoty. Innymi słowy, nie interesuje nas zupełnie, czym jest prawda jako taka. Trudno nie zdawać sobie sprawy, jakie trudności niesie ze sobą takie podejście do rzeczywistości, szczególnie w perspektywie różnych nauk. Wymienimy w tym kontekście etykę, pedagogikę, marketing czy też nauki o zarządzaniu.

Kolejnym terminem, za pomocą którego opisuje się współczesność, jest „globalizacja”. Jej przeciwnicy, a nie brak ich w przestrzeni naszego życia społecznego i naukowego, twierdzą, że jednym ze skutków globalizacji są właśnie czasy ponowoczesne. Oczywiście, zdajemy sobie sprawę bardziej niż kiedykolwiek wcześniej, że tworzenie ścisłych powiązań między różnymi państwami, firmami i lokalnymi społecznościami nie dokonuje się tak szybko, jak by tego chcieli orędownicy przyspieszenia procesów globalizacyjnych. Na przeszkodzie stają zachwiania finansowe światowych rynków, gwałtowne i nieprzemyślane decyzje poszczególnych państw. Chodzi o takie działania, które wprowadzają prawodawstwo

mające na celu zahamowanie procesów globalizacyjnych, a co za tym idzie, także ograniczenie w sferze przenikania się kultur i tradycji. Dzisiaj, bardziej niż kiedykolwiek wcześniej, jesteśmy też przekonani, że mimo stawianych barier nie da się zatrzymać światowych procesów integracyjnych. Owszem, ograniczany jest napływ imigrantów z terenów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Niemniej na naszym rynku pracy pojawiają się coraz częściej ludzie zza wschodniej granicy. Stają się oni coraz bardziej poszukiwani w takich branżach jak informatyka, budownictwo czy też gastronomia. Bez trudu znajdziemy pracujących w usługach czy też w sklepach komputerowych mieszkańców Białorusi, Ukrainy i Kazachstanu. W szkołach spotykamy coraz większą liczbę uczniów, a na uczelniach coraz liczniejsze grupy studentów zagranicznych. Zabiegają o nich nie tylko uczelnie publiczne, lecz także niepubliczne. W czasach, kiedy mamy do czynienia z poważnym kryzysem demograficznym, owi studenci sprawiają, że uczelnie mogą w dalszym ciągu swobodnie się rozwijać, również na polu naukowym. Tytułem przykładu podajmy, że w samym Wrocławiu mieszka już ponad 60 tys. Ukraińców. Przyjeżdżają głównie do pracy. Spotykamy ich w sklepach, urzędach, szkołach, a także na uczelniach wyższych.

Tym samym powolny, systematyczny proces przenikania się kultur i tradycji dokonuje się na naszych oczach. Ofiarowane są nam zupełnie nowe szanse rozwoju. Nie zapominamy też o zagrożeniach. Niniejsza publikacja zatytułowana *Komunikacja i zarządzanie międzykulturowe – współczesne wyzwania prawno-organizacyjne* w sposób zdecydowany większy akcent kładzie jednak na nadzieje. Rozpoczyna ją rozdział związany z zarządzaniem zespołami wielokulturowymi. Spotykamy również teksty poświęcone metodom zarządzania zespołami wielokulturowymi; omawiane są zagadnienia dotyczące skuteczności prawa i problemy, przed jakimi muszą stanąć współcześni menedżerowie.

Zdajemy sobie dobrze sprawę, że nowa sytuacja zmusza do weryfikacji prawa. Jest to zasadniczy powód, dla którego w obecnym opracowaniu znalazły się tematy poświęcone interkulturowości prawa. Na szczególną uwagę zasługują kwestie związane z zarządzaniem jednostkami medycznymi w Polsce i prawami pacjentów. Nie pominięto aspektów kulturowych rachunkowości. W prezentowanej publikacji omówiono także problemy, z jakimi muszą się borykać nauczyciele w szkołach wielokulturowych. Okazuje się bowiem, że potrzebują oni nie tylko nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, lecz także wiedzy na temat nauczania w zupełnie nowych warunkach. Dokonujące się zmiany wymagają korekty w takich dziedzinach jak marketing i reklama. Te wszystkie zagadnienia wraz z kwestiami dotyczącymi problemów prawnych odnośnie do zatrudnienia obcokrajowców i nabywania przez nich nieruchomości nie zostały pominięte w oferowanej czytelnikowi książce. Zamyka ją problematyka związana z ochroną zabytków sakralnych, a więc naszego dziedzictwa kulturowego. Umieszczenie tych zagadnień na końcu

jest zamierzone. W każdej publikacji podejmującej temat wielokulturowości musi znaleźć się tekst o ochronie naszej kultury.

Niezależnie od wszystkich okoliczności autorzy przedstawianej czytelnikowi publikacji wykazują szczególną troskę o naszą wspólną przyszłość, kiedy na horyzoncie dziejów pojawiła się nowa zupełnie era. Czasy, kiedy decyzje podejmowane w jednym zakątku świata dotyczą wszystkich ludzi niezależnie od tego, czy zdają sobie z tego sprawę, czy też nie. Możemy powiedzieć, że proces ten był zawsze obecny w naszym życiu, dzisiaj zaś daje o sobie znać w sposób szczególny. Bierzemy w nim udział nie z obawami, lecz z nadziejami. Świadczy też o tym książka zatytułowana *Komunikacja i zarządzanie międzykulturowe – współczesne wyzwania prawno-organizacyjne*. Z tych również powodów powinna się ona znaleźć w domowych bibliotekach specjalistów od zarządzania i aktywnych menedżerów, prawników, twórców prawa oraz samych studentów.

Łukasz Sułkowski
Grzegorz Ignatowski